

MAVİ MARMARA DAVASI

GAZZE ÖZGÜRLÜK FİLOSU'NA

31.05.2010 TARİHİNDE DÜZENLENEN

İSRAİL SALDIRISI İLE İLGİLİ YÜRÜTÜLEN

HUKUK ÇALIŞMALARI



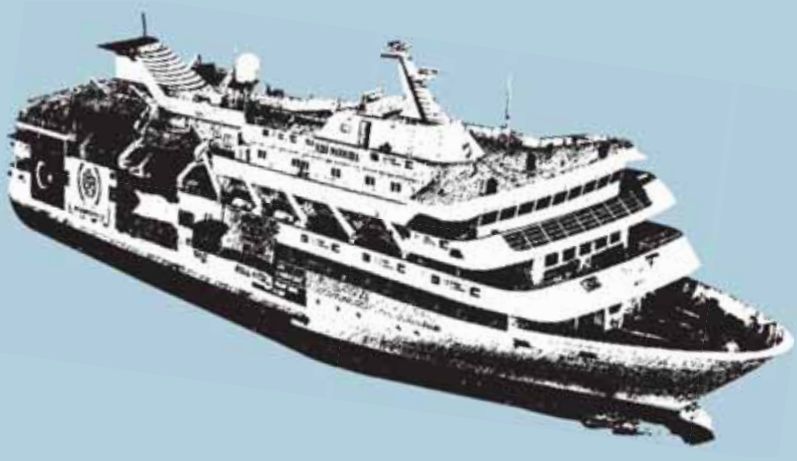
İHH İNSANİ YARDIM VAKFI
İNSAN HAKLARI VE HUKUK KOMİSYONU

10 ARALIK 2012



İHH İNSANİ
YARDIM VAKFI
THE FOUNDATION FOR
HUMAN RIGHTS AND
FREEDOMS AND
HUMANITARIAN RELIEF





*Mavi Marmara gemisi Gazze'ye
ÖZGÜRLÜK ve İNSANİ YARDIM taşıyordu.
Mavi Marmara davalarının da dünyaya
HAK ve ADALET taşıyacağına inanıyoruz...*

*İHH İNSANİ YARDIM VAKFI
İNSAN HAKLARI VE HUKUK KOMİSYONU*





GİRİŞ

Gazze'ye insani yardım götürmek amacıyla yola çıkan ve sadece yardım gönüllüleri ile insani yardım malzemesi taşıyan Mavi Marmara, Sfendoni, Challenger I, Eleftheri Mesogios, Gazze I ve Defne Y gemilerinden oluşan Gazze Özgürlük Filosu, 31.05.2010 günü İsrail askerî güçlerinin hukuk dışı saldırı ve müdahalesiyle karşı karşıya kalmıştır. Gemilere fiilî silahlı saldırıda bulunulmuştur. Bu müdahale esnasında ve devam eden süreçte 9 insani yardım gönüllüsü hayatını kaybetmiş, 52'si ağır olmak üzere 156 yardım gönüllüsü yaralanmış, Filo katılımcıları hiçbir yasal dayanak olmaksızın hapsedilmiş, yaralılara kelepçe takılmış, bazı yaralılar günlerce hücrelerde alıkonulmuş ve kendilerine işkence ve kötü muamelede bulunulmuş, Filo katılımcılarına ait şahsi eşyalara el konulmuş ve gemilere çeşitli maddi zararlar verilmek suretiyle birçok haksız fiil işlenmiştir.

Olay anından itibaren ulusal ve uluslararası ilgili hukuk mercilerini harekete geçirmek üzere mağdur gerçek ve tüzel kişiler tarafından ve üçüncü şahıslarca çeşitli girişimlerde bulunulmuştur. Bu çerçevede Birleşmiş Milletler(BM) İnsan Hakları Konseyi'nde, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde, Türkiye dâhil evrensel yargı yetkisi olan ülkelerde (Belçika, İspanya, İtalya ve Güney Afrika Cumhuriyeti) ulusal soruşturma ve davalar söz konusu olmuştur.

İşbu özet rapor, insanlığın ortak vicdanını temsil eden bir yardım organizasyonu olan Gazze Özgürlük Filosu'na İsrail askerî güçlerinin yapmış olduğu silahlı saldırıya karşı hukuk mücadelesi hakkında özet bilgiler içermektedir.

TÜRKİYE'DE GÖRÜLMEKTE OLAN MAVİ MARMARA CEZA DAVASI

DAVANIN GÖRÜLDÜĞÜ

MAHKEME: Türkiye İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 2012/264 Esas

DAVACI: Kamu adına

SANIK: 1- İsrail Genelkurmay Dönem Başkanı, Korgeneral Gavriel Ashkenazi,
2- Deniz Kuvvetleri Komutanı, Koramiral Eliezer Marom,
3- Hava Kuvvetleri İstihbarat Sorumlusu, Tuğgeneral Avishai Levi
4- İsrail İstihbarat Başkanı, Tümgeneral Amos Yadlin

MÜŞTEKİ/MAĞDUR: Şehit yakınları, gemilerde bulunan 37 farklı ülkeden mağdurlar, suçtan zarar gören diğer kişiler.

SUÇLAR: Kasten adam öldürme, kasten adam öldürmeye teşebbüs, nitelikli kasten yaralama, kasten yaralama, nitelikli yağma, deniz ulaşım araçlarını kaçırma veya alıkoyma, nitelikli mala zarar verme, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, eziyet suçlarını azmettirme.

Türkiye/İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Tarafından Soruşturmanın Başlatılması



31.05.2010 günü İsrail silahlı güçleri tarafından yapılan saldırıda işlenen suçların soruşturulması ve faillerin cezalandırılması taleplerini içeren suç duyuruları olayın hemen akabinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na ve farkı şehirlerde ikamet eden mağdur yakınları tarafından o şehirlerdeki savcılıklara ulaştırılmıştır. Başsavcılık makamınca soruşturulması yürütülen dosyanın hazırlıkları, Filo yolcularını İsrail'den getiren uçakların İstanbul Atatürk Hava Limanı'na inmesi ardından mağdurların tamamının Adli Tıp Kurumu'na intikal ettirilmesiyle sürdürülmüştür. Adli Tıp Kurumu tarafından mağdurların ilk fiziksel muayeneleri gerçekleştirilmiştir. Ağır yaralı ve yaralı olarak getirilen Filo katılımcıları, hastanelere sevk edilerek tedavi altına alınmıştır.

Şehitler ise Adli Tıp morguna alınarak teşhis ve otopsi işlemleri gerçekleştirilmiştir. Mağdurların tamamına yakınının ifadelerine başvurulmuştur. Şehit olan, yaralanan ve gemilerde bulunan mağdurların "İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için Hazırlanmış İstanbul Protokolü" çerçevesinde Adli Tıp raporları alınmıştır. Mavi Marmara, Defne Y ve Gazze I gemileri Türkiye'ye getirildiğinde savcılık nezdinde ilk olarak savcı ve olay yeri inceleme ekipleri gemiye binmiş ve gemide detaylı bir inceleme gerçekleştirmiştir. İsrail yetkililerinin tüm delil karartma işlemlerine rağmen gemilerde yapılan incelemelerle birçok yeni delile ulaşılmış ve hazırlanan rapor soruşturma dosyasına dâhil edilmiştir. İsrail'in saldırıdan hemen sonra zorla el koyduğu video ve fotoğraflar dışında gizlice kurtarılabilen veya canlı yayın ile yayına verilebilmiş olan tüm video ve fotoğraflar da soruşturma dosyasına dâhil edilmiştir. Ayrıca Gazze Özgürlük Filosu'nun karar aşamasından hazırlığına ve yolculuğun başlamasına kadar tüm süreci içeren bilgi ve belgeler, İHH İnsani Yardım Vakfı dâhil Filo organizatörü kuruluşlar tarafından savcılığa ulaştırılmıştır. Savcılıkça elde edilen diğer tüm bilgi ve belgeler de soruşturmaya dâhil edildikten sonra şüpheliler hakkında araştırmaya gidilmiştir.

Soruşturmanın Dört Sanık İçin Tamamlanması ve İddianamenin Hazırlanması

Bu süreçlerin ardından 29 Mayıs 2012 tarihinde iddianame hazırlanmış ve Mavi Marmara saldırısının faillerinin kasten adam öldürme, kasten adam öldürmeye teşebbüs, nitelikli kasten yaralama, kasten yaralama, nitelikli yağma, deniz, demir yolu veya hava yolu ulaşım araçlarını kaçırma veya alıkoyma, nitelikli mala zarar verme, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve eziyet suçlarını azmettirme suçlarından dolayı her bir mağdur için ayrı ayrı, toplamda binlerce yıla tekabül eden mahkûmiyet kararıyla cezalandırılmaları talep edilmiştir.

Davanın Açılması

Başlangıç için maruf kimseler olmaları ve operasyonu bizzat yönettiklerine dair kuvvetli deliller bulunması nedeniyle İsrail ordusunun dört üst düzey komutanı hakkında, İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde (Dosya No: 2012/264 E.) "saldırı emrini vererek bu suçları azmettirdikleri" gerekçesiyle dava açılmıştır. Buna göre İsrail Genelkurmay Başkanı Gavriel Ashkenazi, Deniz Kuvvetleri Komutanı Eliezer Marom, Hava Kuvvetleri İstihbarat Sorumlusu Avishai Levi ve İsrail İstihbarat Başkanı Amos Yadlin bu davada firari sanık olarak yargılanmaya başlanmıştır.

Diğer sorumlu asker veya sivil kişiler hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nda sürdürülen soruşturma hâlen devam etmektedir ve bu sorumlular da gerekli prosedürler tamamlandığında davaya eklenerek yargılamaya dâhil edilecektir.

İHH İnsani Yardım Vakfı'na ve dava avukatlarına, Filo'ya yapılan saldırıya katıldıkları belirtilen diğer İsrail komutanlarının ve askerlerinin bilgilerini içeren ihbar mektupları ulaşmaya devam etmektedir. Bu bilgiler de Soruşturma Savcısı ile paylaşarak incelemeye tabi tutulmakta ve dava dosyasına dâhil edilmektedir. İsrail askerî birlikleri, Mavi Marmara'ya ve Gazze Özgürlük Filosu'nun diğer gemilerine İsrail kıyılarından yaklaşık 72 mil açıkta, uluslararası sularda müdahale etmiştir. BM Anlaşması'nın 51. Maddesi'ne göre, bir devletin meşru müdafaa hakkını kullanabilmesi için, silahlı saldırıya uğraması veya bu yönde açık, yakın bir tehdide maruz kaldığını ortaya koyması zorunluluğu vardır. Uluslararası Adalet Divanı, kararlarında, böyle bir saldırının silahlı olması şartını, özellikle aramıştır. Meşru müdafaa hakkının temel kuralı olan orantılılık ilkesinin söz konusu olayda hiçe sayılmış olması -gemide bulunan müşteki mağdurlarda herhangi bir silah bulunmadığı uluslararası raporlarda kesin olarak belirtilmiştir- saldırıda önleyici meşru müdafaa hakkının hukuki gerekçelerinin hiçbirinin bulunmadığını açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Gemide öldürülen dokuz

Sanıklar



Gavriel Ashkenazi



Eliezer Marom



Amos Yadlin



Avishai Levi

İSTANBUL ADALET SARAYI



insani yardım gönüllüsünün vücutlarından toplam 39 adet kurşun çıkarılmıştır. İki insani yardım gönüllüsü henüz askerler gemiye inmeden helikopterden açılan ateş sonucu hayatını kaybetmiştir. ABD vatandaşı olan 19 yaşındaki Furkan Doğan, ilk olarak üst güvertenin ortasında, elindeki küçük video kamera ile çekim yaparken gerçek kurşunla vurulmuştur. Furkan Doğan yüzünden, kafasından, sırtından, sol bacağından ve ayağından olmak üzere toplam beş kurşun yarası almıştır. Furkan Doğan, yüzüne sıkılan

ve tam sağ burnundan giren kurşun hariç bütün yaralarını vücudunun arka kısmından almıştır. Adli Tıp Raporu'na göre, yüzündeki yaranın etrafındaki izler çok yakın mesafeden kafasına ateş edildiğini göstermektedir. Ayrıca kurşunun alt taraftan yukarıya doğru hareket ettiğinin anlaşılması ve kurşunun çıktığı yer, Furkan Doğan'ın yerde sırt üstü yatarken de vurulduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla yerde yaralı vaziyette, savunmasız şekilde yardım bekleyen Furkan Doğan, yakın mesafeden kafasına sıkılan kurşunla bilinçli bir şekilde hunharca öldürülmüştür. İbrahim Bilgen'in ilk önce helikopterden açılan ateş sonucu vurularak yaralandığı, daha sonra yaralı şekilde yerde yatarken yanına gelen askerin bitişik nizamdan kafasına yaptığı atışla hayatını kaybettiği otopsi raporlarından anlaşılmaktadır. Üst güvertedeki İsrail askerlerini fotoğraflamaya çalışan medya görevlisi Cevdet Kılıçlar, patoloji raporlarına göre, alnından, iki kaşının arasından tek bir kurşunla vurularak öldürülmüştür. Bu ölümlere ilişkin tüm rapor ve kanıtlar, İsrail askerlerinin meşru müdafaa tezlerini çürütmekte ve işlenen hukuksuzluğu açıkça gözler önüne sermektedir.



Gazze Özgürlük Filosu'nu oluşturan gemiler*

Geminin Adı	Bandırası	Yolcuların Sayısı ve Uyuğu	Mürettebatın Sayısı ve Uyuğu	Toplam	Geminin Türü	Organizasyonu Yapan	Geminin Sahibi
Mavi Marmara	Komor Adaları	Toplam 546 yolcu (353 Türk vatandaşı ve 193 diğeri). Challenger II'deki 15 yolcu da daha sonra [bu gemi anılanınca] Mavi Marmara'ya geçmiştir. Cezayir, Avustralya, Bahreyn, Belçika, Bosna-Hersek, Kanada, Mısır, Fransa, Almanya, Kosova ^a , Kuveyt, Endonezya, İrlanda, İsrail, Ürdün, Lübnan, Makedonya, Malezya, Moritanya, Fas, Yeni Zelanda, Umman, Filistin, Pakistan, Güney Afrika Cumh., İspanya, İsveç, Suriye, Türkiye, Birleşik Krallık, ABD, Yemen.	29; Türkiye	575 (589)	Yolcu gemisi	İHH	İHH
Defne Y	Kiribati	7; Türkiye	13; Türkiye, Azerbaycan	20	Yük gemisi	İHH	İHH
Gazze I	Türkiye	13; Türkiye	5; Türkiye	18	Yük gemisi	İHH	İHH
Eleftheri Mesogios veya Sofia	Yunanistan	Yunanistan, İsveç	Yunanistan	30	Yük gemisi	Ship to Gaza (Yunanistan), Ship to Gaza (İsveç)	Eleftheri Mesogios Denizcilik Şirketi
Sfendoni veya Boat 8000	Togo	Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Yunanistan, İsveç, Birleşik Krallık, ABD	Yunanistan	43	Yolcu gemisi	Ship to Gaza (Yunanistan), Ship to Gaza (İsveç)	Sfendonh SA
Challenger I	ABD	13; Belçika, Almanya, Hollanda, Polonya, Birleşik Krallık, ABD	4 ^a ; İrlanda, Birleşik Krallık	17	Yolcu gemisi	Free Gaza Movement	Free Gaza Movement
Challenger II	ABD	19; Avustralya, Kanada, Almanya, Yunanistan, İrlanda, Malezya, Norveç, Sırbistan, Birleşik Krallık, ABD	1; ABD	20	Yolcu gemisi ^c	Free Gaza Movement	Free Gaza Movement
Rachel Corrie	Kamboçya	8; İrlanda, Malezya	11 ^d ; Birleşik Krallık, Filipinler, Küba	19	Yük gemisi	Free Gaza Movement	Free Gaza Movement

* Tablo, BM İnsan Hakları Konseyi tarafından 31 Mayıs 2010'da Akdeniz'de uluslararası sulara İsrail'in "Gazze Özgürlük Filosu"na yönelik gerçekleştirdiği saldırıyı incelemek üzere görevlendirilen Uluslararası Vaka İnceleme Heyeti raporundan alınmıştır. Rapora http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/15session/A.HRC.15.21_en.pdf. 27.09.2010 (İngilizce) ve <http://www.freedomflotillafacts.com/tr/rapor> (Türkçe) adreslerinden ulaşılabilir.

^a Beyan edilen tabiiyet.

^b Mürettebat dâhil. (Aktivistlerden bir kısmı da mürettebat olarak görev almıştır.)

^c Arıza sebebiyle yolcular Mavi Marmara'ya nakledilmiştir.

^d İrlandalı iki yolcu resmi manifestoda mürettebat olarak belirtilmiştir.





Türkiye'deki Yargılamanın Dayandığı Mevzuat

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda yer alan mülkîlik ilkesi (yer bakımından uygulama/TCK. md. 8) gereği, Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanmaktadır. Şayet suç, açık denizde ve bunun üzerindeki hava sahasında, Türk deniz ve hava araçlarında işlenirse yine Türkiye'de işlenmiş sayılır. Dolayısıyla Mavi Marmara saldırısı uluslararası sularda, bir Türk gemisine yapıldığından, sanki Türkiye'de yapılmış bir saldırı gibi işlem görür ve bu nedenle Türk mahkemelerinde cezai yargılama yapılması zorunluluğu vardır. İsrail askerî personelinin Türk Ceza Mahkemeleri önünde yargılanması

yürürlükteki bu mevzuat gereği bir zorunluluktur. Hatta bu yargılama için mağdurlardan gelecek herhangi bir başvuruya dahi gerek olmaksızın, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın resen soruşturma başlatması gerekmektedir.

Kaldı ki, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 13. Maddesi'nde sayılan suçlar bakımından bir vatandaşın veya yabancı ülke vatandaşının başka bir ülkede işlediği suçun yargılanmasında dahi Türk hukuku uygulanır. Bu maddede sayılı suçlardan biri, maddenin (c) bendinde yer alan "işkence" suçu; bir diğeri de maddenin (i) bendinde yer alan "deniz, demir yolu veya hava yolu ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması" suçudur. Dolayısıyla bu düzenleme kapsamında da bahse konu olay, açık denizde, İsrail Devleti tarafından bir Türk gemisinin zorla kaçırılması ve alıkonulması şeklinde cereyan etmiştir. Ayrıca, savunmasız insanlara karşı insanlık dışı eziyet ve işkenceler uygulandığı için, "evrensel yargı ilkesi" gereği Türk hukuku hükümlerine tabidir. Bu ilke dolayısıyla gemi katılımcısı olan yabancı ülke vatandaşları da, kendi ülkelerinde olaya ilişkin suç duyurusunda bulunamaları dahi, Türkiye'de açılmış olan bu davaya müdahil olabilecektir.





Savunma Hakkının Kullanımı ve Adil Yargılamanın Tüm Taraflar İçin Sağlanması

İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen ceza davasında, ilk olarak Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı'nca Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Müdürlüğü vasıtasıyla, İsraili komutanlara iddianame gönderilerek resmî düzeyde davadan haberdar olmaları için gerekli diplomatik işlemlere başlanmıştır. 6, 7 ve 9 Kasım 2012 tarihlerindeki duruşmaların sonunda verilen kararda da bu tebligat sürecinin netleşmesi, sonucunun takip edilerek İsraili komutanların davanın 21 Şubat 2013'te yapılacak duruşmalarına gelmelerinin istenmesi öngörülmektedir. İsrail Devleti yetkililerinin -medyada yer alan açıklamalarına bakıldığında- Türkiye'de devam eden yargılamayı tanımadıkları ve davayı siyasi bir zemine kaydırmaya çalışan beyanlarda bulundukları görülmektedir. Ayrıca açıklamalardan, İsrail komutanlarının bu duruşmalara katılmayacakları da anlaşılmaktadır. Ancak yine de İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi bu aşamada, henüz İsraili komutanlara tebligat gönderme işlemleri nihayete ermemiş ve İsrail Devleti'nden bu yönde herhangi bir resmî yazı gelmemiş olması nedeniyle, yalnızca medyada yer alan komutanların gelmeyeceği yönündeki haberleri,

sanıklar hakkında "kaçaklık" hükümlerinin uygulanması için yeterli görmemiştir. Dolayısıyla, öncelikle İsrail Devleti'ne gönderilen tebligatların ulaşması sağlanacak ve ardından bizzat sanıklardan veya İsrail Devleti'nden davaya ilişkin resmî cevapların gelmesi için makul bir süre beklenecektir. Mahkeme, bu sürecin ardından sanıklar davaya katılmaz veya resmî bir yanıt vermezlerse Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) Madde 247'de yer alan "kaçaklık" hükümlerinin uygulanmasına karar verecektir.





Davanın 6 Kasım 2012’de ve devam eden günlerde gerçekleşen duruşmalarına sanıklar katılmamış, İstanbul Barosu tarafından sanıklara atanan müdafileri katılmıştır. Sanıkların savunma haklarını kullanmaları ve adil bir yargılamanın gerçekleşmesi için azami dikkat gösterilmektedir. Ayrıca CMK Madde 193/1’de yer alan, “Kanunun ayırık tuttuğu hâller saklı kalmak üzere, hazır bulunmayan sanık hakkında duruşma yapılmaz. Gelmemesinin geçerli nedeni olmayan sanığın zorla getirilmesine karar verilir.” hükmü gereği, mahkeme -öncelikle sanıkların İsrail medyasında yer alan haberlerden öte- resmî bir yazı ile veya tebligatların ardından makul bir süre beklenmesi suretiyle

duruşmalara gelmeyeceğinin tespitini yapmak için beklemektedir. Ardından mahkemenin vereceği kararlar sanıkların mahkeme önünde hazır edilmesine yönelik “zorla getirme” ve “yakalama” kararları şeklinde olacaktır. Kaldı ki, CMK Madde 206/1’deki “Sanığın sorguya çekilmesinden sonra delillerin ortaya konulmasına başlanır. Ancak sanığın tebligata rağmen mazeretsiz olarak gelmemesi sebebiyle sorgusunun yapılamamış olması, delillerin ortaya konulmasına engel olmaz. Ortaya konulan deliller, sonradan gelen sanığa bildirilir.” şeklindeki düzenleme gereği, yargılamanın devamına ve duruşmaların yapılmasına hiçbir engel yoktur. Çünkü duruşmaya katılan Türk ve yabancı müşteki/mağdurlar saldırıda yaşanan tüm olayları bizatihi görüp yaşadıklarından bu davaya konu olan insan hakları ihlallerinin ve suçların aynı zamanda birer tanığıdır. Mağdurların video kameralarına, fotoğraf makinelerine, gemideki kayıt cihazlarının İsrail askerlerince el konulmuş ise de bu kayıtları yapanların kendileri hâlen hayatta iken ifadelerinin ivedilikle alınması, delillerin toplanması ve olayın tüm detayları ile hukuk mercileri önüne taşınması adil bir yargılamanın gerçekleşmesi açısından son derece önemlidir.





Müşteki Mağdurların Mahkeme Tarafından Dinlenmesi

Davanın 6 Kasım 2012'de ve devam eden günlerde gerçekleşen duruşmalarında ABD, Bahreyn, Belçika, Cezayir, Endonezya, Güney Afrika, Hollanda, İngiltere, İspanya, İsveç, İtalya, Kanada, Katar, Kuveyt, Lübnan, Makedonya, Pakistan, Türkiye, Ürdün, Yemen, Suriye ve Yunanistan vatandaşı toplam 39 yabancı ve 34 Türk mağdurun ifadeleri dinlenmiştir. Yabancı katılımcıların her biri, ifadeleri ile bu davanın sonuçları itibari ile Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını aşacağını ve TCK'da yer alan "evrensel yargı ilkesinin" gereği olduğunu son derece açık bir şekilde ortaya koymuştur. Davada ayrıca saldırının mağduru olan ve aralarında şehit yakınlarının da yer aldığı 34 Türk vatandaşının ifadeleri dinlenmiştir. Duruşmalarda ifade veren her mağdur dinlendiğinde bu kişilerin maruz kaldığı şiddetin boyutları ve etkisinin sürekliliği daha açık bir şekilde anlaşılmıştır. Tanıklıklar sırasında salonda bulunan Filo katılımcıları ve izleyiciler o günlerde yaşadıkları korku, kaygı ve endişeyi bir kez daha hatırlamıştır. Ancak şüphesiz en büyük kaybı saldırıda şehit olan dokuz insani yardım gönüllüsünün yakınları yaşamıştır.

İsrail askerleri saldırıda kiminin eşini, kiminin evladını, kiminin de kardeşini öldürmüştür. Dolayısıyla onların ifadeleri bu dava için büyük önem arz etmektedir. Davacılarından şehit Necdet Yıldırım'ın eşi Refika Yıldırım; "O benim ve küçük kızımızın tek sığınağıydı. Kızım babasına olan sevgisini mezarından aldığı taşlara gösteriyor. İsrail bizden o kadar değerli bir şey aldı ki, idamlarını istiyorum." diye haykırdığında âdeta bütün Gazze yetimleri için de haykırmış, Refika Yıldırım'ın bu sözleri salondaki herkesi gözyaşlarına boğmuştur. Ahmet Doğan oğlu Furkan Doğan'ı





anlattığında, Derya Kılıçlar eşi Cevdet Kılıçlar'ın yolculuğa çıkmadan önce ajandasına yazdığı şiiri okuduğunda, Fahri Yıldız'ın annesi sekiz yaşında yetim kalan oğlunun Gazzeli yetimler

Benzer Dava Örnekleri

Davayı hukuki temeli olmayan formalite bir dava gibi göstermek amacıyla bu davanın "uluslararası alanda etki edebilecek" veya "İsrail yetkililerine karşı açılması mümkün olmayan" imkânsız bir dava olduğu öne sürülmektedir. Uluslararası sularda işlenen hukuksuzluklara karşı Türk mahkemelerinin yargı yetkisi, cumhuriyetin ilk yıllarına kadar dayanmaktadır. Fransız bandıralı Lotus gemisinin Türk bandıralı Bozkurt gemisine çarpması sonucunda Türk gemisindeki bazı tayfaların ölümü nedeniyle açılan kamu davası Türkiye mahkemelerinde görülmüş ve Fransız kaptanın mahkûmiyetine karar



için yola çıktığını anlattığında, Ali Haydar Bengi'nin eşi Saniye Bengi, eşi gibi dimdik, haklı bir davanın savunucusu olma gayretini gösterdiğinde, salonda bulunan herkes tıpkı gemideki gibi çok özel anlara şahitlik etmiştir. Mavi Marmara Davası'nın görüldüğü Çağlayan Adliyesi'ne dünyanın dört bir yanından gelen Filo katılımcıları mahkemede hem Mavi Marmara şehitleri hem o günden bu yana yoğun bakımda olan Uğur Süleyman Söylemez hem de Filistin halkına karşı taşıdıkları sorumluluk duygusu ile bu davada bulunduklarının altını çizmiştir. Adaletin sağlanması konusunda Türkiye'deki bu mahkemenin kendileri için önemli olduğunu, bunun için Türkiye Cumhuriyeti yargı makamlarına müteşekkik olduklarını beyan etmişlerdir.

verilmiştir. Türkiye'nin egemenlik alanında olan gemilerde bulunanlara karşı işlenen suçlarda, suç işleyenlerin uyuşuna bakılmaksızın, Türk mahkemelerinin yargı yetkisinin bulunduğu, bu örnekten de anlaşılacağı üzere tartışmasızdır. Başka ülkelerin uygulamalarına bakıldığında da benzer hukuk ihlallerinde yabancı devlet yetkililerinin yargılandığı görülmektedir. Dikkat çekici bir örnek olması açısından 1988 yılında ABD'de görülen bir davada Panama Devlet Başkanı Manuel Antonio Noriega Moreno, uyuşturucu kaçakçılığı, haraç toplama ve kara para aklamakla suçlanmış ve yargılanmıştır. Moreno, daha sonra Panama'ya düzenlenen operasyonla tutuklanarak ABD'ye getirilmiştir. İşledikleri suçlar nedeniyle başka ülkelerde de üst düzey İsrail yetkilileri aleyhine davalar açılmıştır. Belçika'da, bu ülkede yaşamayanların da yabancı yetkililer hakkında "insanlık suçları" dolayısıyla dava açabilmesine imkân veren bir yasanın kabulüyle, 1982 yılında İsrail'in Lübnan işgali sırasında gerçekleştirdiği Sabra ve Şatila katliamlarından kurtulan 23 kişi, katliamda sorumluluğu bulunduğu gerekçesiyle İsrail Başbakanı Ariel Şaron hakkında Belçika'da dava açmış ve bu dava Belçika ile İsrail arasında krize neden olmuştur. Uluslararası alandaki bu örnekleri çoğaltmak mümkündür.



Yakın Süreçte Olabilecek Gelişmeler

Bundan sonraki aşamada davada usule dair işlemlere devam edilerek İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nden sanıklar hakkında yakalama kararları çıkması beklenmektedir. Çıkacak bu kararlar, uluslararası "Suçluların İadesi" anlaşmasının hükümleri gereği İsrail açısından da bağlayıcılık arz edecektir. Zira, "Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi (SİDAS-Avrupa Konseyi Sözleşme No. 24)"ne hem Türkiye hem de İsrail taraftır. Bu bağlamda Türkiye'de bu sanıklar hakkında kesinleşmiş mahkûmiyet kararları veya yakalama kararları çıkması hâlinde sözleşme gereği, İsrail'in sanıkların iadelerini yapması gerekecektir.

Ayrıca İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nden verilecek kesinleşmiş mahkûmiyet kararlarının veya öncesinde çıkacak yakalama kararlarının ifası için *Interpol* (Uluslararası Polis Örgütü)'ün Türkiye birimi vasıtasıyla *Interpol* Genel Sekreterliğinden kırmızı bültenle arama kararı çıkartılması talep edilebilecektir. Bunların gerçekleşmesi hâlinde de İsrail'in bu faileri teslimi gerekecektir.

Henüz bu aşamalara gelinmemiş olmasına rağmen, ismi ceza davasında geçen bu komutanların İsrail dışında bir ülkeye çıkmaları hâlinde, o ülke savcılıklarına yapılacak bir başvuru ile yukarıda belirtilen gerekçelerle tutuklanmaları ve Türkiye'ye iadeleri söz konusu olacaktır.



İlk duruşmalar 06-07.11.2012 ve 09.11.2012 tarihlerinde üç gün boyunca görülen davanın sonraki duruşması 21.02.2013 tarihinde sabah saat 09.30'da başlayacaktır.

TÜRKİYE’DE AÇILAN VE AÇILACAK OLAN TAZMİNAT DAVALARI

İsrail silahlı güçlerinin Gazze Özgürlük Filosu’na 31.05.2010 tarihinde gerçekleştirdiği haksız ve hukuksuz saldırı, mağdurlar adına hem cezai hem de hukuki haklar doğurmuştur. Hukuki anlamdaki maddi ve manevi tazminata ilişkin haklar ise kayba uğrayan kişi tarafından şahsen talep edilmesi gereken haklardandır. Şehit yakınları, yaralanan insani yardım gönüllüleri ve tüm diğer katılımcılar, uğramış oldukları maddi ve manevi tüm zarar ve kayıplarının İsrail makamlarınca tazminini içeren maddi ve manevi tazminat davaları açma hakkına sahiptir.

İsrail’den tazminat istenmesi meselesi, dört komutan hakkında açılmış olan Mavi Marmara Ceza Davası’ndan teknik olarak bağımsız bir hukuk sürecidir. İsrail askerleri tarafından saldırıda işlenen bütün suçlar, aynı zamanda, özel hukuk anlamında mağdurlara karşı işlenen birer

haksız fiildir. Dolayısıyla 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 49’da yer alan “Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.” şeklinde düzenlenmiş hüküm gereği, operasyon emrini veren, yöneten ve operasyona bizzat katılan tüm İsrail yetkilileri ve askerlerinin yaşanan ağır hukuksuzluklar ve insan hakları ihlalleri nedeniyle cezai sorumluluklarının olmasının yanında, İsrail Devleti’nin de tüm bu yaşananlarda devlet kamu tüzel kişiliğinin gereği olarak tazminat sorumluluğu vardır. İsrail Devleti, bu noktada personelinin tüm işlemlerinden sorumludur.

Bu sebeplerle tüm mağdurlar ayrı ayrı, el konulan ve iade edilmeyen tüm eşyaları, yaralanma ve alıkonma nedeniyle uğradıkları iş gücü kaybından doğan zararları, ölümler nedeniyle yakınları için destekten yoksun kalma tazminatı ve yaşanan kötü muamele, hakaret ve eziyetler nedeniyle uğranılan manevi zararları için Türk mahkemelerinde tazminat davası açabilecektir. Tazminat miktarları her bir mağdurun saldırıdan maddi ve manevi olarak etkilenme derecesine göre farklılıklar gösterecektir. Başlangıç için İstanbul, Diyarbakır ve Kayseri’de açılan toplam 40 davada, İsrail’den istenen yaklaşık tazminat miktarı 15.000.000 TL’dir. Bu noktada alınacak kararlar, İsrail Devleti’nin Türkiye’de tespit edilecek menkul ve gayrimenkul malları ve özellikle Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile yapılan bir ikili anlaşma neticesinde doğmuş veya doğacak olan herhangi bir hak ediş ücreti üzerinden tahsil edilebilecektir.

Saldırıda emir veren veya uygulayan asker-sivil İsrailli sorumluların yargılanmasını ve cezalandırılmasını önceleyen mağdurlar, ceza davasının açılmasından sonra Ekim 2012 itibarıyla tazminat davalarını açmaya başlamıştır. Maddi ve manevi tazminat davaları Türkiye’nin Filo’da katılımcı bulunan her ilinde açılmaya devam edilecek ve böylelikle İsrail Devleti’nin Mavi Marmara saldırısındaki haksızlığı, mümkün olan her platformdan alınacak kararlarla tescillenecektir.





ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ BAŞVURUSU

14 Ekim 2010 tarihinde, Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM)'ne İsrail'in saldırısı ile ilgili olarak Gazze Özgürlük Filosu mağdurları adına suç duyurusunda bulunulmuştur. Suç duyurusu ek delil ve dokümanları ile kapsamlı bir dosya olarak hazırlanmış ve dilekçe ile birlikte UCM Savcılığı'na elden sunulmuştur. Hazırlanan dosyada deliller (tanık, mağdur ifadeleri; video ve fotoğraflar, otopsi raporları, adli tıp raporları vb.), bilirkişi raporları ve BM İnsan Hakları Konseyi Genel Kurulu'nda kabul edilen BM İnsan Hakları Konseyi Uluslararası Vaka İnceleme Heyeti Raporu yer almaktadır.

Savcılığa sunulan suç duyurusu ve dosyanın hazırlanmasında, UCM'yi kuran akademik komisyonda da yer alan BM ve uluslararası ceza hukuku uzmanı Mısır asıllı Prof. Cheriff Bassiouni ile Güney Afrika asıllı yine uluslararası hukuk uzmanı (Nelson Mandela'nın eski avukatı) Prof. John Dugard da yardımlarını esirgememiştir. Ayrıca, Prof. Bassiouni'den mütalaa alınmış ve bu mütalaa da suç duyurusu dosyasına eklenmiştir. 14 Ekim 2010 günü bazı mağdurlar ve şehit yakınları ile avukatlarından oluşan heyet, hazırlamış oldukları suç duyurusunu Lahey'de bulunan mahkemeye elden teslim etmiştir. Suç

duyurusu, UCM'nin kurucu sözleşmesi olan Roma Statüsü'nün 15 (3) maddesi uyarınca savcılık ofisine teslim edilmiştir. Dilekçede, Gazze Özgürlük Filosu'na yapılan saldırı sonucu oluşan suçların soruşturulması bakımından UCM'nin yetkili olduğu ve savcılığın derhâl bir soruşturma başlatması gerektiği kaydedilmiştir. Şöyle ki, UCM'nin yargılama yetkisi altında bulunan suçlar bakımından hukuka aykırı filleri işleyenlere karşı isnat edilen suçlar; **savaş suçu** ve **insanlığa karşı işlenen suçlardır**.





BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNSAN HAKLARI KONSEYİ

BM İnsan Hakları Konseyi; 15 üyesi Afrika ülkelerinden, 12 üyesi Asya ülkelerinden, 5 üyesi Doğu Avrupa ülkelerinden, 11 üyesi Latin Amerika ve Karayip ülkelerinden, 10 üyesi de Batı Avrupa ve diğer ülkelerden gelen temsilcilerin oluşturduğu uluslararası bir organdır. Konsey, BM'nin insan hakları konusundaki en yetkili kurumudur. Konsey, farklı ülkelerdeki insan hakları konularıyla ilgili araştırma yapma, gözlemde bulunma ve bu konularda raporlar hazırlama yetkisine sahiptir.

Gazze Özgürlük Filosu saldırısıyla ilgili olarak da benzer bir süreç işlemiş, BM İnsan Hakları Konseyi'nin 2 Haziran 2010 tarihli ve A/HRC/RES/14/1 sayılı kararı ile BM İnsan Hakları Konseyi Uluslararası Vaka İnceleme Heyeti (*United Nations Fact Finding Mission*) oluşturulmuştur. 23 Temmuz 2010 tarihinde Heyet, emekli Uluslararası Ceza Mahkemesi yargıçlarından Karl T. Hudson-Phillips'in başkanlığında, Sierra Leone için Uluslararası Mahkeme Eski Başsavcısı Sir Desmond de Silva ve Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi eski üyelerinden Mary Shanthi Dairiam'dan oluşan üç kişilik bağımsız uzman bir ekip olarak faaliyete



geçmiştir. Heyet, *İsrail devletinin ve yetkililerinin uluslararası sulara seyreden ve Gazze'ye insani yardım malzemesi ulaştırma amacıyla olan Gazze Özgürlük Filosu'na yönelik eylemlerinin Uluslararası İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları Hukuku bakımından çok ağır derecede ihlal edildiği* sonucuna ulaşmış, bu sonuca da yaptığı bağımsız ve tarafsız araştırmalar neticesinde varmıştır. A/HRC/15/21 sayılı rapor, BM tarafından 22 Eylül 2010 tarihi itibarıyla Cenevre'deki BM

İnsan Hakları Konseyi'ne sunulmak üzere tamamlanmıştır. Rapor, dokuz kişinin yaşamını yitirdiği ve pek çok kişinin yaralandığı İsrail silahlı güçlerince gerçekleştirilen Gazze Özgürlük Filosu'na yönelik saldırı sonrası yaşanan insan hakları ihlallerini, uluslararası insancıl hukuk ve insan hakları hukukunu da kapsayacak şekilde incelemek üzere hazırlanmıştır. Heyet, İsrail saldırısı ile ilgili soruşturmalarda bulunmak için Cenevre'de, Londra'da, İstanbul'da, Amman'da mağdurlarla görüşmüş ve deliller toplamıştır. Ayrıca Heyet, Türkiye'deki temasları sırasında İskenderun Limanı'nda bulunan Mavi Marmara, Gazze I ve Defne Y gemilerinde de incelemelerde bulunmuştur.

Raporun sonuç kısmında Heyet, İsrail askerlerinin ve İsrailli diğer yetkililerin filo yolcularına davranış biçimini durumla **orantısız** bulmuş ve yanı sıra tamamen gereksiz ve kabul edilemez düzeyde bir gaddarlık olarak nitelemiştir. Daha da önemlisi Heyet, sunduğu raporda, Dördüncü Cenevre Konvansiyonu'nun 147. maddesinde ifade edilmiş olan aşağıdaki suçların açık şekilde işlendiğine kanaat getirmiştir:

- Kasten adam öldürme
- İşkence veya insanlık dışı muamele
- Kasten azap verme, beden bütünlüğüne veya insan sağlığına vahim şekilde zarar verme

Kanaatimizce, Heyet aslında yukarıda belirtilen suçları sıralamakla saldırıyla ilgili sorumluların yargılanması için UCM'yi göreve çağırmıştır. Ayrıca, Vaka İnceleme Heyeti'nde bulunan Sierra Leone için Özel Mahkeme Eski Başsavcısı Sir Desmond Da Silva, saldırının UCM tarafından yargılanması gerektiğini de daha sonra yaptığı açıklamalarla kamuoyunda dile getirmiştir.

Heyet, İsrail'in uluslararası insan hakları hukuku çerçevesindeki yükümlülüklerinin de değişik şekillerde ihlal edildiği düşüncesindedir. Bunlar:

- Yaşama hakkı (Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Madde 6)

- İşkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele veya cezalandırma (Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Madde 7; İşkenceye Karşı Sözleşme)
- Kişinin özgürlük ve güvenlik hakkı; keyfi tutuklama ve gözaltına almaların yasaklanması (Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Madde 9)
- Gözaltındaki kişilere insani muamele yapılması ve doğuştan sahip olunan insanlık onuruna saygı gösterilmesi hakkı (Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Madde 10)
- İfade hürriyeti (Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Madde 19)

Sonuç olarak 27 Eylül 2010 tarihinde BM İnsan Hakları Konseyi Uluslararası Vaka İnceleme Heyeti, BM İnsan Hakları Konseyi'nin Genel Kurul toplantısında yukarıda bahsi geçen raporu sunmuş ve bu rapor Genel Kurul tarafından resmen kabul edilmiştir. Sadece ABD ile İsrail'in red oyu verdiği rapor için AB ülkeleri çekimser oy kullanmış ve sonuçta 47 ülkenin 30'unun desteğiyle rapor kabul edilmiştir. Mezûr rapor, 17.06.2011 tarihli oturumda yapılan oylamada 36 kabul, 1 red, 8 çekimser oy ile takibi ve gereğinin yapılması için kabul edilmiştir.

BM İnsan Hakları Konseyi (UNHRC)

Mavi Marmara Raporu Süreç ve Oylama Tablosu

2 Haziran 2010	UNHRC, Gazze Özgürlük Filosu'na düzenlenen saldırı hakkında bir araştırma heyeti oluşturma kararı aldı.
23 Temmuz 2010	Rapor heyeti çalışmaya başladı. İsrail kendi ülkesindeki ilgililerle görüşülmesini reddetti.
22 Eylül 2010	Rapor yayımlandı.
29 Eylül 2010	Rapor, UNHRC'de oylandı. 47 ülkeden 30'u kabul oyu kullandı. 15 ülke çekimser kaldı (AB ülkeleri dâhil). 1 ülke karşı oy kullandı (ABD). Kabul oylar: Angola, Arjantin, Bahreyn, Bangladeş, Brezilya, Burkina Faso, Şili, Çin, Küba, Cibuti, Ekvador, Gabon, Guatemala, Ürdün, Kırgızistan, Libya, Malezya, Maldivler, Moritanya, Moritus, Meksika, Nijerya, Pakistan, Katar, Rusya Federasyonu, Suudi Arabistan, Senegal, Tayland, Uganda, Uruguay. Çekimser oylar: Belçika, Kamerun, Fransa, Macaristan, Japonya, Norveç, Polonya, Güney Kore, Moldova, Slovakya, İspanya, İsviçre, Ukrayna, Birleşik Krallık, Zambiya. Red oylar: ABD
17 Haziran 2011 (34. Oturum)	UNHRC Raporu'nun takip edilmesi ve gereğinin yapılması oylandı. Kabul: 36, Red: 1, Çekimser: 8 Kabul oylar: Angola, Arjantin, Bahreyn, Bangladeş, Belçika, Brezilya, Burkina Faso, Şili, Çin, Küba, Cibuti, Ekvador, Fransa, Gana, Guatemala, Japonya, Ürdün, Kırgızistan, Malezya, Maldivler, Moritanya, Moritus, Meksika, Nijerya, Norveç, Pakistan, Katar, Rusya Federasyonu, Suudi Arabistan, Senegal, İspanya, İsviçre, Tayland, Uganda, Birleşik Krallık ve Kuzey İrlanda, Uruguay. Çekimser oylar: Kamerun, Macaristan, Polonya, Güney Kore, Moldova, Slovakya, Ukrayna, Zambiya. Red oylar: ABD



ŞEHİT FURKAN DOĞAN İÇİN ABD'DE YÜRÜTÜLEN HUKUKİ SÜREÇ

19 yaşında bir lise öğrencisi olan ABD vatandaşı Furkan Doğan için vatandaşı olduğu ABD'de ailesinin avukatları aracılığıyla ayrı idari ve hukuki girişimlerde bulunulmuştur. BM İnsan Hakları Konseyi Uluslararası Vaka

İnceleme Heyeti'nin Raporu'na bakıldığında Furkan Doğan'ın otopsi raporu ile diğer delillere dayanılarak yapılmış olan değerlendirmede 128. maddede şu tespit yer almaktadır:

Furkan Doğan

Türkiye ve ABD çifte vatandaşı olan 19 yaşındaki Furkan Doğan, üst güvertenin orta bölgesinde, elindeki küçük video kamera ile çekim yaparken ilk olarak gerçek kurşunla vurulmuştur. Vurulması sonrasında, bir müddet bilinçli veya yarı bilinçli bir şekilde güvertenin üzerinde yattığı anlaşılmaktadır. Furkan yüzünden, kafasından, sırtından, sol bacağından ve ayağından olmak üzere toplam beş kurşun yarası almıştır. Yüzüne sıkılan ve tam sağ burnundan giren kurşun hariç Furkan, bütün yaralarını vücudunun arka kısmından almıştır. Adli Tıp Raporu'na göre, yüzündeki yaranın etrafındaki izler çok yakın mesafeden kafasına ateş edildiğini göstermektedir. Ayrıca kurşunun alt taraftan yukarıya doğru hareket ettiğinin anlaşılması ve kurşunun çıktığı yer, Furkan'ın yerde sırt üstü yatarken de vurulduğunu ortaya koymaktadır. Vücudundaki diğer kurşun yaraları hemen dibinden veya yakın mesafeden açılmış ateş sonucu oluşmuş yaralar değildir; ancak bu yaralarla ilgili atış mesafelerini, ne kadar uzaktan ateş edilmiş olduğunu tespit etmek mümkün değildir. Bacağındaki ve ayağındaki kurşun yaralarını muhtemelen ayakta iken almıştır.



Furkan'ın babası Ahmet Doğan, oğlunun katillerinin cezalandırılması için Türkiye ve ABD'de çeşitli mercilere başvurmuştur. Avukatı Ramazan Artürk ile birlikte 2011 yılının Şubat ve Nisan aylarında bu sebeple Washington ve New York'ta çeşitli görüşmeler yapmıştır. Washington'daki temaslarda, önce ABD Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, akabinde de Adalet Bakanlığı yetkilileri ile konu hakkında uzun istişarelerde bulunmuşlardır. BM Genel Sekreterliği'ne bağlı Siyasi İşlerden Sorumlu Genel Sekreteri, Türkiye'nin BM Daimi Temsilciliği ve ABD Kongresi'nde de bazı temaslarda bulunmuşlardır. Görüşmelerde Kongre üyeleri ve danışmanlarının konu hakkında çok fazla bilgilerinin olmadığı ve farklı şekilde bilgilendirildiklerini müşahade etmişlerdir. Ahmet Doğan, ABD Kongre üyelerinden kısaca şunları talep etmiştir:

- Furkan Doğan'ın vefatı ile ilgili kayda değer, bağımsız, şeffaf ve hızlı bir soruşturmanın başlatılması.
- Bu olayda İsrail'in bir meşru müdafaa durumunun bulunmadığının kabul edilmesi, Furkan Doğan'ın ölümüne sebebiyet verenlerin bireysel cezai sorumluluğunun temin edilmesi.
- Furkan Doğan'ın öldürüldüğü sırada çekim yapan kameranın da aralarında bulunduğu, İsrail'in el koyduğu delillerin birçoğunun tazmin edilme talebinde bulunulması ve bütün delillerin bağımsız adil, değerlendirmeye tabi tutulması ve değiştirilip değiştirilmediğinin araştırılması.
- Her yıl her ülke için hazırlanan ABD İnsan Hakları Raporu (*Country Report*)'nun İsrail ile ilgili kısmında normal prosedür gereği Furkan Doğan'ın isminin geçmesi (Raporda İsrail saldırısı sonucu hayatını kaybeden Furkan Doğan'ın isminin geçmesi gerekirken bu konudan hiç bahsedilmemiş olması teessürle karşılanmış ve bu durumun düzeltilmesi için gerekenin yapılması talep edilmiştir.)

New York'ta bulunan Anayasal Haklar Merkezi (*Center for Constitutional Rights/CCR*) adlı ABD kuruluşuyla birlikte çalışan avukatlar,



Amerikan Bilgi Edinme Yasası (*Freedom of Information Act/FOIA*) çerçevesinde, aralarında ABD Dışişleri, Adalet, İç Güvenlik ve Savunma bakanlıklarının da olduğu bazı Amerikan hükümet kurumlarından saldırı öncesi, saldırı sırası ve sonrası ile ilgili kendilerinde bulunan bilgileri talep etmiştir. Bu talebe kimi kurumlar hiçbir yanıt vermemiş, kimileri kısıtlı bilgi vermiş, kimileri de güvenlik sebebiyle bilgi veremeyeceklerini bildirmiştir. Talep edilen bilgiler verilmediğinden yine aynı yasa çerçevesinde 30 Haziran 2011 tarihinde ABD Dışişleri, Savunma, Adalet ve İç Güvenlik bakanlıkları, Sahil Güvenlik, Donanma, Merkez Komutanlığı ve Avrupa Komutanlığı olmak üzere toplam sekiz ABD kurumuna bu bilgileri almak için dava açılmıştır. Dava açıldıktan sonra bu kurumların bazılarında çok kısıtlı da olsa



bazı bilgiler ve yazışmalar gönderilmiştir. Furkan Doğan'ın açık denizde katledilmesi ile alakalı olarak ABD'de hâlen bir soruşturma açılmamış, adaletin gereği için siyasi veya hukuki hiçbir adım atılmamıştır.

ABD'nin en üstün hukuk belgesi olan ABD Anayasası'nın aykırı hiçbir yasal düzenleme getirilemeyen ana ilkelerinden "insanların

yaşama hakkını", "özgürlük hakkını", "eşitlik talebini" ve "mutluluğu arama ve erişme hakkını" Gazze'deki Filistinliler için de savunan Furkan Doğan, bu yolculuğa bu amaca ulaşmak için çıkmıştı. Şimdi Furkan Doğan ile ilgili süreçte, ABD yargı makamları ve yöneticileri, ABD Anayasası'nın değişmeyen bu temel ilkeleri ile İsrail'e karşı önemli bir imtihan vermektedir.

GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ'NDE YÜRÜTÜLEN HUKUKİ SÜREÇ

Gazze Özgürlük Filosu gemilerine yapılan saldırı nedeniyle İsrail'e karşı İspanya, Belçika ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nde soruşturmalar başlatılmıştır. Ön soruşturmanın tamamlandığı Güney Afrika Cumhuriyeti'nde dava aşamasına gelinmiştir. Güney Afrika Cumhuriyeti Ulusal Başsavcılık Başkanlığı, İsrail'in 2010 yılında insani yardım gemisi Mavi Marmara'ya düzenlediği saldırıyı incelemek üzere bir soruşturma başlatmıştır. Mavi Marmara gemisinde bulunan Güney Afrika vatandaşı Cape Town'lu gazeteci Gadija Davids'in avukatları, Güney Afrika'nın Öncelikli Suçlar Dava Birimi (PCLU)'nin, Güney Afrika Başsavcılığı Ulusal Başkanlığı'nın ve Güney Afrika Polis Teşkilatı (SAPS)'nin UCM'ye olayın önemini anlatmalarının yanı sıra resmî olarak da olayı inceleme ve soruşturma kararı almış olduklarını açıklamıştır. Avukat Ziyaad Patel tarafından "yardım gemisi Mavi Marmara'da bulunan Gadija Davids



Gadija Davids

ve beraberindeki diğer sivillerin İsrail tarafından 'insanlık dışı muameleye' maruz bırakıldıkları, bunun da insan haklarının ihlali, Roma Statüsü 1. Bölüm'e göre insanlığa karşı işlenmiş bir suç olarak görüldüğünü, Roma Statüsü 3. Bölüm'e göre de savaş suçu olduğunu" açıklamıştır. "Davids'in ellerinin plastik kablo ile bağlandığı, saatlerce güneşin altında oturtulduğu, İsrail hapishanesine atıldığı ve Güney Afrika konsolosluk desteği almasının engellendiği" ifade edilmiştir.

Gadija Davids'in avukatlarının yaptığı açıklamada şu ifadeler de yer almıştır: "İsrail'in Mavi Marmara'ya gerçekleştirdiği saldırıya yönelik 27 Eylül 2010 tarihinde, BM tarafından bir olay inceleme raporu hazırlanmıştır. BM raporuna göre İsrail kuvvetleri Mavi Marmara yardım gemisine yönelik gerçekleştirdikleri saldırı sırasında ve sonrasında uluslararası hukuku ihlal etmiştir. Bu durum raporda şu şekilde geçmektedir: 'İsrail askerlerinin ve İsrailli diğer yetkililerin filo yolcularına davranış biçimleri durumla orantısız olmakla kalmamış, aynı zamanda tamamen gereksiz ve inanılmayacak ölçüde şiddet içermiş, kabul edilemez düzeyde bir gaddarlık sergilenmiştir. Bu tür bir muamele biçiminin güvenlik gerekçesiyle ya da başka bir gerekçeyle meşrulaştırılması veya savunulması mümkün değildir. Bu davranışlar, insan hakları hukukunu ve uluslararası insancıl hukuku ciddi şekilde ihlal etmiştir.'" Dört ay sonra, Ocak 2011'de Davids

ve hukuki temsilcileri Güney Afrika Polis Teşkilatı ve Güney Afrika Başsavcılığı Ulusal Başkanlığı'na, saldırı sırasında uluslararası suçlar işleyen İsrailli sorumlulara yönelik cezai soruşturma başlatılması yönünde talepte bulunmuştur.

Güney Afrika Öncelikli Suçlar Dava Birimi, Güney Afrika Başsavcılığı Ulusal Başkanlığı'nın bir bölümü, Davids'in hukuki temsilcilerinin başvurusuna binaen hazırlanan bir mektupla şu açıklamayı yapmıştır: "Güney Afrika Polis Teşkilatı ile yapılan gerekli müzakerelerin ardından

konunun incelenmesi için haklı gerekçelerin mevcut olduğu, bu sebeple bir dava dosyası açılması... UCM 2002 Roma Statüsü, Madde 27'nin ve bizim kendi genel hukukumuzun (özellikle ceza yargılaması) uygulanmasında kapsanan yargı yetkisine ilişkin ihtiyaçların karşılanması kanaatinde olduğumuzu belirtiriz"

Gadija Davids alınan kararı memnuniyetle karşılamış ve; "Bu gelişmeler Güney Afrika'nın insan haklarını koruma konusunda vermiş olduğu

taahhüde inancımı ve güvenimi arttırmaktadır." demiştir.

Davids'in hukuki temsilcileri de alınan kararı yerinde bularak; "Alınan bu karar ile hukuk kuralları, insan haklarına karşı saygı ve Güney Afrika'nın uluslararası gereklilikleri yerine getirmesindeki sorumlulukları uygulanmaktadır. Güney Afrika Polis Teşkilatı ve (Güney Afrika) Başsavcılık Ulusal Başkanlığı bu kararı takdir etmeli ve desteklemelidir." demiştir.

MAVİ MARMARA DAVALARINA DÜNYADAN HUKUKÇU DESTEĞİ

Güney Afrika mevzuatına göre soruşturmanın tamamlanmasından sonra ayrıca bir karara gerek duymadan resen dava açılacaktır ve duruşma tarihi verilecektir.

Gazze Özgürlük Filosu'na yapılan saldırı ile ilgili olarak yürütülen hukuki süreçte dünyanın dört bir yanından hukukçular çalışmaktadır. Dönem dönem bir araya gelen avukat ve hukukçu akademisyenler, adaletin sağlanması için çeşitli katkılar sunmaktadır. Son olarak İstanbul'da Mavi Marmara Ceza Davası'nın duruşması içi bir araya gelen hukukçular, duruşmanın hemen öncesinde bir toplantı düzenlemiştir. Toplantıda tüm mercilerdeki hukuki süreçler hakkında bilgilendirmeler yapılmış, davalarla ilgili görüş ve öneriler paylaşılmıştır. Davada gelinen aşamada bundan



sonraki süreçte çok daha fazla hukukçunun desteğine gereksinim duyulmaktadır. Adalet için verilen bu tarihi mücadelede destek veren ve mağdurların yanında yer alan tüm hukukçulara teşekkürlerimizi sunuyoruz.



SONUÇ

Gazze Özgürlük Filosu organizatörleri ve bileşenleri, Filo hazırlık sürecinde ve yolculuk esnasında olduğu gibi sonraki hukuk mücadelesi sürecinde de kararlılıkla hareket etmektedir. Ancak birçok kez dünya medyasına yansıdığı gibi, İsrail bu hukuk mücadelesini çeşitli şekillerde engellemeye ve baskı altında tutmaya çalışmaktadır. Öncelikle 20 yıldır insani yardım alanında çalışmalarını sürdüren ve dünyanın 135 ülke ve bölgesinde faaliyet gösteren İHH İnsani Yardım Vakfı hakkında son dönemlerin en kolay suçlama yöntemi olan teröre destek gibi ithamlarla karalama kampanyaları başlatmıştır. ABD yönetimine bu hususta baskı yapıldığı ise net bir şekilde görülmektedir. İHH İnsani Yardım Vakfı yöneticileri hakkında karalama, iftira, çeşitli suçlamalarla baskı altına almak için düzmece deliller oluşturma çabaları da bu süreçte aşikâr olmuştur. Tüm bunlardan sonuç alınamayınca yüksek miktarda tazminatların ödenmesi karşılığında davalardan vazgeçilmesi teklifi getirilmiştir.

Hiçbir zaman saldırının sorumluların cezalandırılması talebinden vazgeçmeyen Gazze Özgürlük

Filosu organizatörleri, katılımcılar ve şehit yakınları, İsrail'in hukuk alanı dışındaki siyasi girişimlerinin kendileri için hiçbir bağlayıcılığı ve anlamı olmadığını belirtmiştir. Sadece özür ve tazminatla bu hukuksuzluğun üstünü örtmeyi hedefleyen İsrail'in, hukuk mercilerinde verilecek kararlar, zarar gören tüm gerçek ve tüzel kişiler için tazminat ödeyerek zararları karşılması ve saldırı kararı alan ve saldırıya karışan tüm suçluların cezalandırılmasını sağlaması gerekmektedir. Zira, BM tarafından da tespit edilen söz konusu suçların karşılığı hukukta hem tazminat hem de suçluların cezalandırılmasıdır. Gazze Özgürlük Filosu'nu organize eden ve Filo'ya katılan herkes:

- Gazze'de devam eden ablukanın tamamen -özellikle deniz tarafından- kalkmasını,
- İstanbul 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden ceza davasında eklenecek diğer sorumlularla beraber tüm sanıkların cezalandırılmasını,
- Tüm taraflar için her türlü maddi ve manevi zararın tazmin edilmesini,
- Tüm yargı mercilerinde hızlı ve adil bir yargılama yapılmasını talep etmektedir.





İsrail tarafı, işlediği hukuksuzlukları ve insan hakları ihlallerini yargılama ve hesap sorulmadan muaf görmektedir. Yapılan zulüm ne olursa olsun kimsenin hiçbir zemin ve mercide İsrail'e hesap soramayacağını savunmakta ve bunu yapanları da tehdit etmektedir. Özellikle Gazze Özgürlük Filosu saldırısıyla ilgili olarak hukukalanında yürütülen çalışmalardan -bu hukuki dokunulmazlık kalkanının delinmesi nedeniyle- ciddi rahatsızlık duymaktadır. İsrail'in özellikle Türkiye'de açılan ve İsrailli komutanların yargılandığı davaya konu olan soruşturmayı başından itibaren durdurmaya çalışma gayretleri ve davayı engelleme çabalarına bakıldığında İsrail'de davadan dolayı duyulan rahatsızlık ve endişe, bu davanın önemini ortaya koymaktadır.

Gazze Özgürlük Filosu insanlığın ortak vicdanını temsil eden bir yardım organizasyonudur. Dolayısıyla Filo'ya yapılan saldırı bütün insanlığa yapılmış bir saldırı olarak değerlendirilmektedir. İşlenen suçlar da insanlığa karşı işlenmiş suçlar olarak nitelendirilmektedir. İsrail'in Gazze Özgürlük Filosu gemilerine düzenlediği bu saldırının sorumlularına karşı yürütülen hukuki süreçte davalar da tıpkı Mavi Marmara gemisinde buluşan topluluk gibi farklı dinî, etnik, kültürel kimliğe sahip insanlık ailesinin ortak davası

olarak kabul görmektedir. İşlenen suç sadece Filo'daki yolculara karşı değil o gemide temsil bulan dünyanın ortak vicdanına karşı, yani vicdan sahibi tüm insanlara, halklara karşı işlenmiş bir suçtur. İsrailli sorumlular insanlığın ortak hukuki kurallarını çiğnemiştir. Adaletin gereği olarak da sorumlular dünya kamuoyunun önünde adil yargılanma ortamında yargılanmalı ve cezalandırılmalıdır.

Bu nedenlerle insanlığın ortak davası olan **MAVİ MARMARA DAVALARINI;**

- İnsanlık ailesinin tarihi öneme sahip bir davası olarak takip etmenizi ve desteklemenizi,
- Saldırıda öldürülen dokuz insani yardım gönüllüsü ile başından vurularak ağır yaralanan ve 2,5 yıldır yoğun bakımda olan üç çocuk babası Uğur Süleyman Söylemez adına takip etmenizi ve desteklemenizi,
- Özgürlüğü ve adaleti herkes için isteyen şehit yakınları ile 37 ülkeden mağdurlar adına takip etmenizi ve desteklemenizi,
- İnsanlık onuru ve Filistin halkının katledilmiş tüm mazlumları adına adaleti arayan taraf olmanızı talep ediyoruz.

Mavi Marmara gemisi Gazze'ye ÖZGÜRLÜK ve İNSANİ YARDIM taşıyordu. Mavi Marmara davalarının da dünyaya HAK ve ADALET taşıyacağına inanıyoruz...



ALİ HAYDAR BENGİ



CENGİZ SONGÜR



ÇETİN TOPÇUOĞLU



NECDET YILDIRIM



İBRAHİM BİLGİN



FAHRİ YALDIZ



FURKAN DOĞAN



CEVDET KILIÇLAR



CENGİZ AKYÜZ

31 Mayıs 2010 tarihinde Gazze Özgürlük Filosu'na düzenlenen İsrail saldırısında şehit olan dokuz insani yardım gönüllümüzü rahmetle anıyoruz.





İNSANİ
YARDIM VAKFI

THE FOUNDATION FOR
HUMAN RIGHTS AND
FREEDOMS AND
HUMANITARIAN RELIEF

Büyük Karaman Cad. Taylasan Sk.
No.3 Fatih - İstanbul - Türkiye
Tel: 0212 631 21 21 • www.ihh.org.tr